

סיכום לפרק "חרש שנשא"

ומכאן גם תוצאות לדיני ייבום: נישואי חרשים יוצרים זיקת ייבום רק מדברי סופרים, ולכן אין בכוח ייבום כזה לפטור את הצרה או להוציא צרת ערוה לגמרי. אולם אם הנישואים תפסו מדין תורה (כלומר, אם הקידושין נעשו כששניהם היו בריאים), הרי חלה אז חובת ייבום מן התורה, שאין לה הפקעה על ידי חליצה.

אגב הדיון בפרק זה הועלתה גם שאלה כללית: האם מוטלת החובה על בית הדין, או על ההורים, למנוע ממי שאינו בר דעת לעשות מעשה אסור ("קטן אוכל נבלות"), אלא שבעיה זו לא הגיעה בפרקנו לידי הכרעה.

ביחס לנישואיהם של לקויים בדעתם סוכם, כי לחרש ולהרשת תיקנו חכמים נישואים מדבריהם, וכשם שנישואיהם ברמיזה כך גירושיהם ברמיזה. ואילו בשוטה ובשוטה, וכן בקטן, לא תיקנו חכמים כל נישואין.

כיון שגיטיהם של הלקויים בדעת אינם מדברי תורה, לכן, מי שנעשה חרש או שוטה אינו יכול לגרש את אשתו כלל. שהרי הנישואים היו מדברי תורה ואין גירושין מדברי סופרים יכולים להתיר אותם. ואשה שנישאה בהיותה בריאה, ונשתתתה, אם היא מטורפת לגמרי עד שאינה יכולה לשמור את גיטה אין לה גירושין מדברי תורה, ואם אינה יודעת לשמור עצמה אינה מגורשת מפני גזירת חכמים.